

HENT



Rapport 2016

BÆREKRAFT



INNHOLD

Forord	4
Kort om HENT	5
Bidrag til samfunnet	6
Helse og sikkerhet	8
Miljø og klimaendringer	10
Arbeidsrettigheter og antikorrupsjon	12
Ansatte og etiske retningslinjer	13

FORORD

Aldri har det vært mer utfordrende å være leder i byggebransjen. En bransje som på mange måter har jobbet uforandret i flere år er nå påvirket av store endringer i samfunnet. Megatrender som digitalisering, globalisering og tilgang til stadig ny teknologi endrer både eksisterende tjenester og produkter. Samtidig skal vi jobbe mot lavutslipps samfunn og det grønne skiftet, hvor digitalisering er utpekt som en del av løsningen for å redusere klimagassutslipp. Enklere tilgang til informasjon vil gi muligheter til å jobbe smartere, også innenfor områdene samfunnsansvar og bærekraft. Samtidig som endringsprosesser pågår skal man ikke glemme menneskene eller passivt vente på ny teknologi. Vi har, og skal fortsatt ha, fokus på verdiene og målsetningene som er viktig for HENT. 2016 var et spennende år, men også krevende år for HENT, med en betydelig omsetningsvekst. Da er det gledelig å kunne se en forbedring i prestasjon og nøkkeltall innenfor bærekraft.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) har vært en av grunnpillarene i HENT i mange år. Ingenting er viktigere enn å sikre trygge arbeidsplasser for våre ansatte og samarbeidspartnere. Etter flere år med svært lave tall på både skadefrekvens og fraværsdager som følge av skader på våre byggeplasser, opplevde vi i 2015 flere alvorlige hendelser og skader. Ytterligere fokus på helse, miljø og sikkerhet samt igangsatte tiltak i 2016 har resultert i nedgang i både skadefrekvens og fraværsdager i løpet av 2016.

Arbeidslivskriminalitet og sosial dumping er en økende utfordring i bransjen, og med flere utenlandske aktører på våre byggeplasser er det viktig å ha gode rutiner som sikrer ivaretagelse av lovkrav. HENT har utstrakt bruk av underentreprenører på våre byggeplasser, og vi har strenge krav til dokumentasjon av lønn, arbeidstimer og arbeidsavtaler helt ned til utførende ledd. Ved samarbeid med utenlandske underentreprenører, må disse gjennom en omfattende prekvalifisering før et samarbeid er aktuelt.



De ansatte er HENT sin viktigste ressurs. Vi er avhengig av at de skal trives og utfordres for at de sammen skal skape vekst. Tilbakemeldinger via klimaundersøkelsen viser at trivselen i HENT er god, men vi har alltid en målsetning om å bli bedre. Arbeidsplasser med god kjønnsbalanse gir mer tilfredse arbeidstakere, og her har vi en jobb å gjøre med å utligne forskjellene i en mannsdominert bransje.

I nær framtid vil majoriteten av byggene vi utvikler og bygger være grønne bygg, dermed er det disse byggene vi skal bli gode på å bygge. I tillegg skal vi ha stort fokus på å minimere våre utslipp på byggeplass. Her har vi allerede oppnådd mye med ved vårt eget konsept "Miljøeffektiv byggeplass", og ved å ta i bruk innovative løsninger som bruk av trepellets anlegg som byggvarme og solcelleanlegg på byggeplass. Hos HENT ligger miljøansvaret i linjen, og med det som utgangspunkt har vi gode forutsetninger for å ivareta miljøkrav og utfordre bransjen.

Jan Konrad Jahren
administrerende direktør

KORT OM HENT

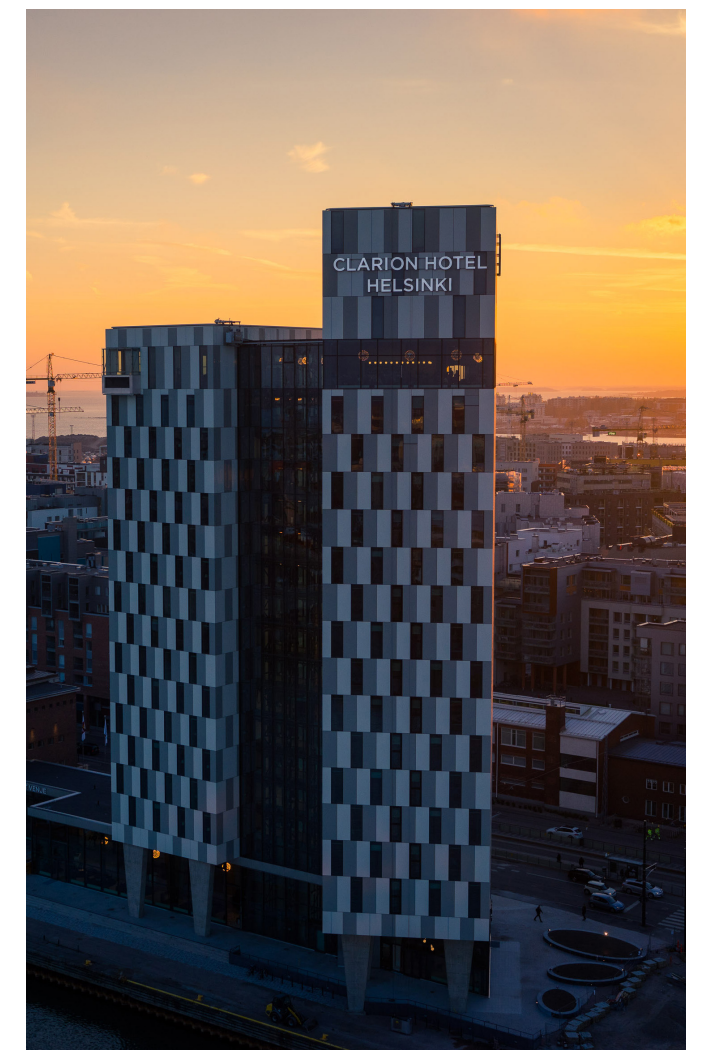


HENT er en nordisk entreprenør som utvikler og utfører alle typer byggeprosjekter. HENT har sitt hovedkontor i Trondheim, med avdelingskontorer i Oslo, Hamar, Horten, Steinkjer, Ålesund, Bergen, Bodø og Tromsø.

Vi har levert en rekke store byggeprosjekter til både offentlige og private utbyggere over hele landet. HENT har gjennomført mange store samsjellsprosjekter og totalentrepriser. Med datterselskapet HENT Sverige AB og HENT AB pågår det nå også byggeprosjekter i Sverige og Finland.

HENT har gjennom de siste årene levert en rekke 0-feil prosjekt, og vi har en ambisjon om å levere riktig kvalitet hver gang. Dette skal oppnås gjennom risikobasert kvalitetssikring, ved å avdekke risiko så tidlig som mulig, risikoreduserende prosjektering, risikoreduserende utførelse og kontrollregimer ved forhøyet risiko. Våre prosjekter kjøres etter modellen "Trimmet Gjennomføring" som er vår tilpasning til de mer kjente LEAN-prinsippene. HENT er sertifisert i henhold til kvalitetsstandarden ISO 9001 (2015).

I HENT AS har vi hatt tradisjon for å prestere godt over lang tid, og vi har mange år bak oss også med vesentlig vekst i både omsetning, resultat og antall ansatte. 2016 ble også et slikt år, med en betydelig vekst. Vi fikk totalt en omsetningsvekst på ca. 42 % i 2016 og vi omsatte for i underkant av 7,5 mrd, mot i underkant av 5,3 mrd i 2015. Inkluderer vi også omsetningen i HENT Ab (Finland) og HENT Sverige AB så ble omsetningen totalt i overkant av 7,8 mrd mot ca 5,5 mrd i 2015.



Bidrag til samfunnet

HENT har gjennom GaYaw GaYaw blant annet vært med å bygge et hus for enker, et barnehjem, skolebygg og en lekeplass i Burma.

HENT har alltid hatt fokus på å ta vare på sine egne ansatte. Dette gjennom en rekke sosiale tiltak, gode velferdsordninger og en aktiv personalavdeling. Som et resultat av sin størrelse og geografiske utbredelse ble det i 2008 besluttet at vi som firma, og som enkeltpersoner, skulle forsøke å bidra positivt utover vår egen faglige aktivitet. Vi har vokst oss store og ser at vi som samfunnsaktør har et ansvar. Dette var bakgrunnen for at det ble satt ned en komite for å velge ut prosjekter som HENT kunne støtte. De utvalgte prosjektene måtte oppfylle visse kriterier. Det var viktig å unngå politisk betent arbeid, og organisasjonene vi skulle støtte måtte ha en oversiktlig og tydelig struktur. Organisasjoner som gjorde en innsats for barn og unge var foretrukket.

I dag har HENT samarbeid med flere ulike organisasjoner, fra humanitære til idrettsforeninger. Det samarbeidsprosjektet som kanskje engasjerer flest er HENT sin støtte til Kirkens Bymisjon. Bakgrunnen for dette engasjementet ligger i at HENT ønsker å engasjere seg i humanitært arbeid ut over ren økonomisk støtte. "Åpen Kirke" er et tiltak som tilbyr de i Trondheim som ellers ikke har noe sted å gå, tak over hodet, en kopp kaffe, en brødsbiter eller bare noen å snakke med for de som har behov for det. Her bidrar ansatte i HENT som vertskap i kirken noen helger i året.

HENT er en av hovedsamarbeidspartnerne til den frivillige organisasjonen, GaYaw GaYaw. Ga Yaw Ga Yaw

betyr "sakte, sakte, steg for steg" på karenspråk. GaYaw GaYaw har base på grensen mellom Burma (Burma) og Thailand og jobber for å bygge opp infrastruktur og offentlige bygninger i området. Området er tilholdssted for hundrevis av karenske flyktninger som er fordrevet fra Burma av det tidligere militærregimet. Organisasjonen har fokus på bærekraftig utvikling, både med tanke på materialvalg og involvering av lokal befolkning. HENT har gjennom dette samarbeidet blant annet vært med å bygge et hus for enker, et barnehjem, skolebygg og en lekeplass. I tillegg til økonomisk støtte har ansatte i HENT deltatt på "workshoper" i regi av organisasjonen.

HENT har samarbeid med flere humanitære organisasjoner.



HELSE OG SIKKERHET

Vår viktigste ressurs er våre ansatte, og det er derfor avgjørende at så vel ansatte som deres familier føler trygghet for at arbeidsplassen er preget av sikkerhet, respekt, trivsel og et helsefremmende arbeidsmiljø.

Våre prosjekter skal være preget av de samme verdier som vi tilbyr våre egne ansatte. Dette betyr at alle våre samarbeidspartnere, herunder byggherrer, leverandører, underentreprenører og samfunnet for øvrig skal være trygge på at prosjektene etterlever myndighetskrav og øvrige forventninger til et sikkert og helsefremmende arbeidsmiljø.

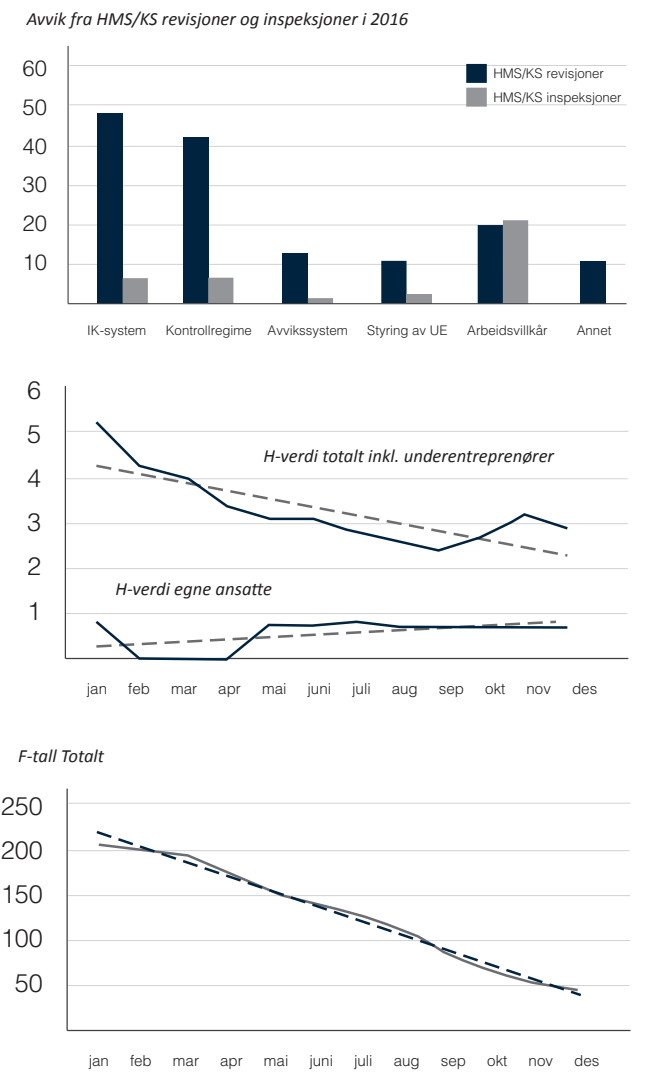
Dette skal oppnås gjennom systematisk arbeid preget av kunnskap, erfaringslæring og en ledelse som ved handling viser at HMS har førsteprioritet uavhengig av andre behov og ønsker. Vi er overbevist om at en høy HMS-standard er nødvendig for optimal drift og en langsiktig lønnsomhet.

H-tall totalt gir et uttrykk for skadefrekvensen, og er et akkumulert tall for hendelser de siste 12 måneder. H-tallet for selskapet inklusive alle våre underentreprenører, endte på 3,0 for 2016 mot 5,2 i desember 2015. Totalt er det registrert 153 personskader i 2016, og 17 av disse endte med fravær. I 2015 hadde vi 24 fraværsskader, vi kan derfor se tilbake på et år med klar forbedring av skadebildet. Etter noen svært alvorlige hendelser tidlig i 2015, ble det iverksatt en rekke tiltak med mål og heve sikkerhetsstandarden. Det er resultatet av dette arbeidet vi nå kan lese utfra en tydelig reduksjon i H-tallet. HMS dreier seg om holdninger og kultur, og det er nødvendig med en kombinasjon av riktigrett fokus og tid for å endre kultur. Vi er på god vei, men det vil alltid være forbedringspotensial. Dette vil fortsatt kreve bevist jobbing, fokus og tydelig ledelse, hver dag.

H-tallet for egne ansatte er 0,7 og skyldes 1 fraværsskade i mai 2016. F-tallet som gir uttrykk for antall fraværsdager pr 1 000 000 arbeidede timer, viser en entydig reduksjon. Men det var også svært høyt ved inngangen til 2016. Dette skyldes i første rekke langtidfraværet som følge av flere alvorlige ulykker tidlig i 2015. Totalt hadde vi 280 fraværsdager som følge av arbeidsulykker i 2016 mot 947 i 2015.

Organisasjon HENT skiller seg fra øvrige entreprenører når det gjelder organisering og gjennomføring av HMS-arbeidet. Ved utgangen av 2016 besto HMSK-avdelingen av 94 kvalifiserte personer med definerte

oppgaver innen HMS og kvalitet. Alle våre prosjekter får tildelt dedikert(e) HMS-ressurser som inngår som en del av prosjektadministrasjonen. De skal være en fagressurs og støtte for prosjektet både egne ansatte og underentreprenører, men det betyr IKKE at det kun er HMS personellet som utfører HMS-arbeid. Målet er å gjøre oss selv overflødige. En sikker og trygg arbeidsplass er helt avhengig av både et individuelt og kollektivt fokus, og dette er på mange måter hovedoppgaven til HMSK-avdelingen. All rapportering innen HMS går både til det enkelt prosjekt og til sentral stab i avdelingen. Dette betyr at all informasjon fra alle prosjekter samles og bearbeides ett sted. Dette gir et godt utgangspunkt for erfaringsoverføring, umiddelbar reaksjon og informasjon til alle prosjekter basert på enkelthendelser på ett prosjekt.



MILJØ OG KLIMAENDRINGER

Veien mot lavutslippssamfunnet i 2050 har allerede begynt, og forventningene og kravene fra kunder og andre interessenter øker stadig innenfor miljø. Dette opplever vi i forhold til økte kundekrav til bygget, økt andel anbud med miljøprofil eller krav om miljøsertifisering. Det er også blitt et økende fokus på utslippsreduksjon på byggeplass med konsepter som fossilfri byggeplass, hvor stadig flere anleggsmaskiner og utstyr blir elektrisk, benytter biodrivstoff eller annen fornybar energi. HENT ser positivt på disse samfunns endringer og kundekravene. Vi skal være en ledende aktør som utvikler og bygger de bærekraftige byggene, og utfordrer bransjen. HENT kartlegger og identifiserer hvilken del av vår virksomhet som påvirker miljøet, direkte og indirekte. Konkrete tiltak blir fulgt opp og resultater målt. Noen av disse nøkkeltallene vil bli presentert i denne rapporten.

BÆREKRAFTIGE BYGG

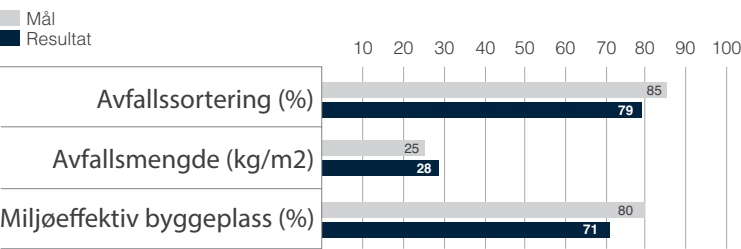
En stadig økende andel av vår prosjektportefølje er grønne prosjekt. I fjor var 14 av våre pågående prosjekt BREEAM prosjekt og stadig flere har et miljøprogram ved bestilling av bygg. Bevisste kunder benytter sin bestillingsmakt ikke bare til å øke miljøprestasjonens til sitt bygg, men bidrar også til å løfte bransjen.

MILJØEFFEKTIV BYGGEPLASS

Miljøeffektiv byggeplass er et egenutviklet HENT konsept som ble utarbeidet i 2012. Målsetningen er å minimere vår negative påvirkning på miljø og simulere til innovative tiltak som bidrar til målsetningen om reduksjon av avfall, reduksjon av helse- og miljøfarlige stoffer, minimere bruken av fossil energi og effektiv byggvarme og byggeplassbelysning. Etter hvert som markedet endrer seg har minimumskravene for å oppnå sertifisering blitt mer krevende. På denne måten oppnår vi kontinuerlig forbedring.

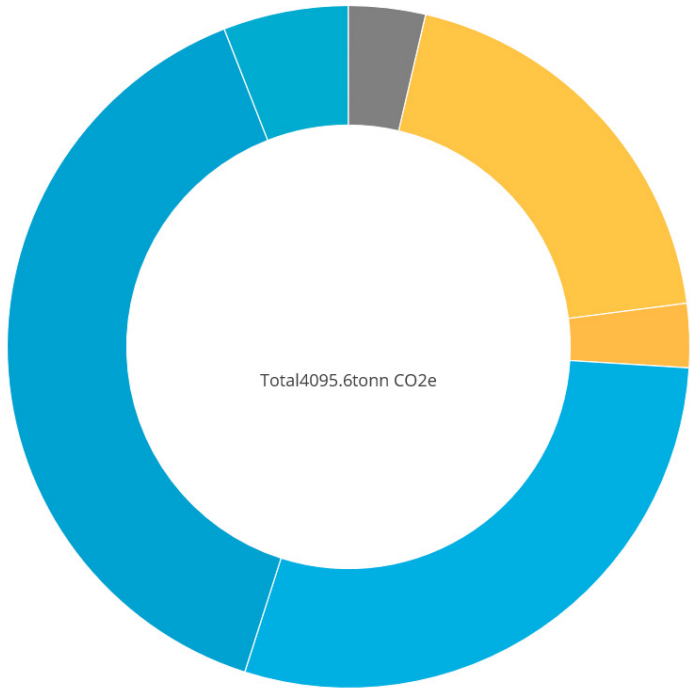
AVFALL

Det har i mange år vært fokus på sorteringssgrad på avfall i bransjen og HENT har i like mange år hatt en intern målsetning om 85 % sortering. Det har i de senere årene vært sett nærmere på det store potensialet som ligger i avfallsreduksjon og sirkulær økonomi. Her jobber vi med å flytte avfallsreducerende tiltak lengre fram i tiltakshierarkiet, dette har en langt større effekt enn kun å fokusere på de tiltakene som gjennomføres på byggeplass.



KLIMAGASSREGNSKAP -
REDUKSJON AV UTSLIPP

For å kunne jobbe målrettet med reduksjon av klimagassutslipp fra egen virksomhet utarbeider HENT et klimagassregnskap for selskapet. Modell for CO2 beregning er basert på den internasjonale standarden Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen). Klimagassregnskapet identifisere hvilke direkte og indirekte utslipp som er knyttet til virksomheten noe som gir mulighet for å prioritere de tiltakene som gir størst effekt.



Stasjonær forbrenning
Elektrisitet
Varme
Flyreiser
Varme
Pending

Resultatet viser en oversikt over organisasjonens energi- og klimafotavtrykk. Analysen er basert på direkte og indirekte energiforbruk knyttet til virksomhetens aktiviteter. Klimafotavtrykket gir en generell oversikt over organisasjonens klimagassutslipp omregnet til tonn CO2-ekvivalenter og er sammensatt basert på informasjon fra både interne og eksterne systemer. GHG-protokollen deler utslippene inn i tre hovedsegmenter, såkalte scope, som inkluderer både direkte og indirekte utslipp. Rapporteringen tar i betraktning følgende klimagasser: CO2, CH4 (metan), N2O (lystgass), SF6, HFK og PFK.

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1

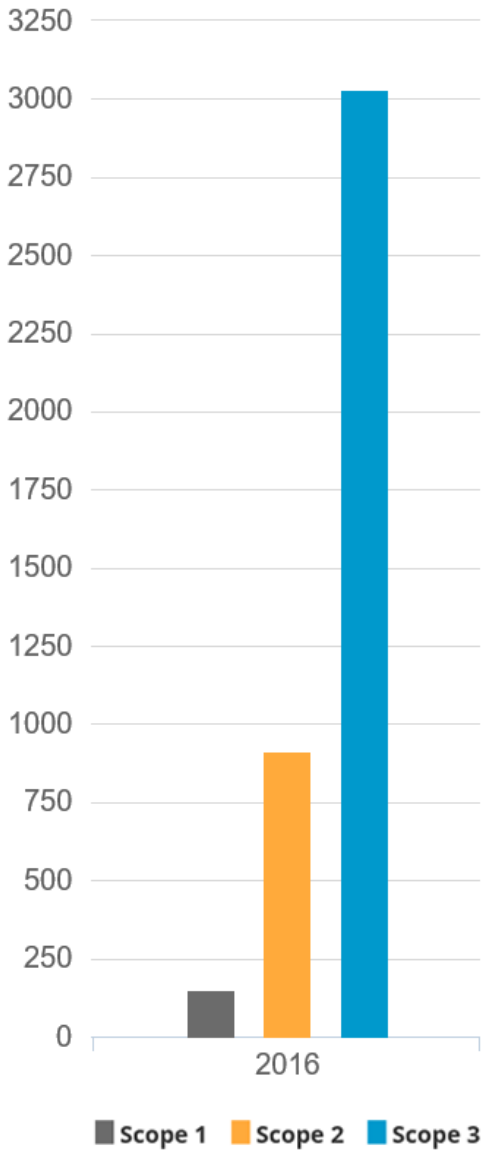
Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2

Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier.

Scope 3

Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoff etc.



Noen fakta

9

avdelinger

830

ansatte

7,5 mrd

omsetning

71%

miljøeffektiv byggeplass

ARBEIDSRETTIGHETER OG ANTIKORRUPSJON



Prosjekt Munchmuseet, Oslo

HENT AS er ISO-sertifisert gjennom 3 standarder (NS-EN ISO 9001:2015, 14001:2015 & OHSAS 18001:2007). Som en del av dette jobbes det kontinuerlig med å sikre etterlevelse av kvalitetsstyringssystemet og internkontrollsystemer både internt og hos våre samarbeidspartnere. I tillegg til samarbeidet som gjøres ute i prosjektene, gjennomføres både revisjoner og inspeksjoner på flere nivå.

I 2016 ble det gjennomført 70 revisjoner og inspeksjoner eksternt. Dette gir selskapet verdifull innsikt og kunnskap rundt samarbeidet med våre UE. HENT prioriterer rettferdighet og like konkurransevilkår. Gjennom våre rutiner har vi fokus på hele verdikjeden. Erfaringsbaser og egenutviklede prekvalifiseringsrutiner sammen med forhandlingsmøter, gir oss mulighet til å velge de rette samarbeidspartnerne i våre prosjekter. HENT har utviklet egne kurs innen skatte- og avgiftssystemene i Norge, som utenlandske selskaper må gjennomføre dersom de er aktuelle

for oppdrag hos oss. Dette kommer som et tillegg til normale prekvalifiseringsrutiner.

Våre utegående HMS-ledere er skolert for å risikovurdere og gjennomføre lovpålagte påsekontroller. Vi har i tillegg etablert et eget fagteam som jobber aktivt mot arbeidslivskriminalitet (ALK). Avdekkes uoverensstemmelser som krever dypere granskning, bistår dette teamet med støtte. HENT tar ansvar og er ledende i vårt antikorrupsjonsarbeid.

ANSATTE OG ETISKE RETNINGSLINJER

HENT har over lang tid hatt et spesielt fokus på å forebygge sykefravær, etablere god oppfølging og sikre en tett dialog. Selskapet har etablert gode rutiner og stort fokus på å sikre tett dialog med alle medarbeidere. Sykefraværet endte for 2016 på 3,36 % noe som er lavere enn gjennomsnittet i bransjen og i Norge generelt sett. Utviklingen har over tid vært positiv, og vi ser effekten av å ha etablert gode rutiner, god organisering av sykefraværarbeid, sterkt fokus på forebyggende arbeid og tett oppfølging. Det lave sykefraværet henger også sammen med høy trivsel i HENT, noe årlige klimaundersøkelser bekrefter.

Selskapet er tilknyttet bedriftshelsetjeneste som det over tid er etablert et tett samarbeid med både med hensyn til individuell oppfølging og kartlegging, samt deltakelse i større prosjekter for å kartlegge og forebygge helseplager. Konkret for 2016 er det igangsatt et eget prosjekt knyttet mot langtidseffekter og mulige senskader som følge av vibrasjoner fra arbeidsverktøy, og dette arbeidet vil videreføres inn i 2017.

Etiske retningslinjer

HENT sine etiske retningslinjer er basert på FNs Global Compacts ti prinsipper, som igjen er basert på FNs menneskerettighetserklæring, ILOs grunnleggende konvensjoner Human Rights at Work, Rio erklæringen og FN-konvensjonen mot korrupsjon.

Signering av etiske retningslinjer er lagt inn som en del av rutinen ved signeringsprosessen med nyansatte i HENT. Det er gjennomført signeringsprosess elektronisk for alle eksisterende ansatte gjennom 2016. Etiske retningslinjer er implementert og som en del av de standard administrative bestemmelser og derav en del av kontraktsdokumentene med underentreprenører. I den årlige klimaundersøkelsen

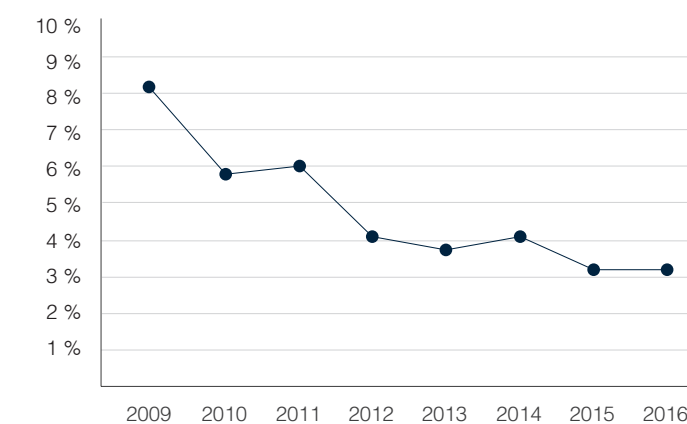
etterspørres det tilbakemeldinger fra ansatte med hensyn til eventuelle opplevde brudd på etiske retningslinjer. Disse tilbakemeldingene gir grunnlag for vurdering av tiltak og spesielle fokusområder fremover.

Selskapet har etablert en varslingskanal for kritikkverdige forhold via nettsiden. Selve rutinen, og eventuell bruk av et verktøy for å forbedre varslingskanalen og systematikken rundt dette vurderes på nytt etter implementering av ny driftsplattform i 2017.

Kvinneandel

HENT har de siste årene hatt fokus på å rekruttere en større andel kvinner inn i selskapet. Historisk sett har bransjen en vesentlig høyere andel menn enn kvinner. De siste årene er det blant annet søkt å rekruttere inn en høyere andel kvinner inn i ingeniøryrket og da spesielt inn i avdelingen kalkulasjon og innkjøp.

Oversikt over sykefravær i HENT



Oversikt over andel kvinner i HENT

